

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan prej. — Posam. štev. 1 din.; letna naročnina 20 din., v zamejstvu 40 din. — Poštno-ček. rač. št. 17.785. Oglasi po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Fran Radešček, Kočevje. — Tiska tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

V novo dobo!

Sestanek državnikov velesil v Monakovem je prinesel trenutno olajšanje nepoučenemu svetu. Vojska je sicer odmaknjena, ni pa odstranjena. To je samo podaljšanje že zapadle menice, ki jo bo nekoč treba plačati z obrestmi vred. Sudetsko pogorje v srcu Evrope je prirodna trdnjava, ki ni bila brez vzroka izročena Češko-Slovaški v varstvo. Bila je to stalna grožnja Nemčiji. Morali so biti zelo tehtni razlogi, da sta se Anglija in Francija uklonili in žrtvovali najmočnejši svoj adut v Srednji Evropi. Huje kakor Češko-Slovaška sta udarjeni Anglija in Francija, nič manj pa tudi Rusija.

Ceško-Slovaška je končno našla samo sebe, se otresla pogubnega centralizma in tuje obtežbe in se preuredila v močno popolnoma slovansko federativno državo.

Anglija danes ni več to, kar je bila še v preteklem stoletju. Indija, Palestina, Kanada, Avstralija, kolonije v Afriki, zlasti pa Sredozemsko morje z Gibraltarjem in Malto — vse to ji povzroča skrbi in zamotava njen sestav čedalje bolj. Za Irsko se tudi drugi narodi osamosvajajo in s trdo pestjo zahtevajo svoje pravice in svobodo. V dominijonih ni več volje, boriti se za ugled Londona.

Francijo potresajo komunistična gesla, ki jih je zaplodila ljudska fronta. Brezboštvo in nepokorščina v vojski — to je kuga, ki je nastala iz zveze s sovjeti. In tako okužena Francija ne sme tvegati nobene vojske. Res je, da se katoličanstvo v Franciji vse bolj utrjuje, toda do preroda v novo katoliško Francijo je še dolga pot.

Boljševizem se duši v Rusiji sam v sebi. Kakor Stalinu, so tudi komunizmu ure štete. Poljska — zdi se — razumeva duha časa. Njeno poslanstvo, če ga pošteno pojmuje, je, da v danem trenutku priskoči porajajoči

se novi, slovanski Rusiji na pomoč. Zato ni brez pomena plamteč manifest Ukrajincev na poljski narod, da se v Lwowu ustanovi avtonomna ukrajinska vlada.

Romansko-germanski blok velesil je v obrambi, in ves zapad z izkrvavljeno Španijo vred se v sunkovitih krčih lovi v krogočju osi Rim-Berlin, ki prepolavlja Evropo.

Povečana Nemčija je podaljšala svojo roko čez Apenine, da v Sredozemskem morju najde svoje pomorsko oporišče. Italija ograža Tunis, špansko otočje ji daje ključ do gibraltarske ožine, ki je danes še v angleških rokah, Dodokanez in Malta se borita za prvenstvo in Suez je že moral znižati svoje pristojbine.

Vsi pogledi so zdaj uperjeni v slovanski živelj in na narode vzhoda. Le-ti bodo jeziček natehtnici evropskega ravnovesja.

Dobri genij slovanski in božji in prirodni zakoni logike in doslednosti pokazujejo, da se bo ob robu germansko-romanskega pasu vzbohotila velika zveza svobodnih slovanskih držav. V okrilju te zveze se bodo znašle vse male države, da ohranijo svojo svobodo in samobitnost.

Zadnjemu uvodniku smo zapisali naslov: Glave pokonci! V članku smo morali marsikaj izpustiti. Tudi danes nismo vsega povedali, kar bi radi. Ponavljamo pa: Slovani, pokonci glave!

Vseh poštenih rodoljubov sveta dolžnost je, da centralizem in njegov izrodek nacionalizem dosledno pobijajo. V centralizmu se koti tista grda, ozka sebičnost in želja za nadvlado, in zato centralizem odbija in ustvarja sredobežnost. Slovanstvo zahteva svobodo za vse svoje celice, razvoj vsem državnim sestavinam, vsem pokrajinam pravico in enakopravnost, vsem slovanskim jezikom pravo pot za razvoj! Tako Jugoslavijo hočemo!

Gremo v novo dobo, v slovansko dobo!

Kočevski Slovenci v Savski banovini.

Jugozahodno od Kočevja sta občini Draga in Osilnica, izločeni l. 1930. iz kočevskega in priključeni čabarskemu okraju v savski banovini.

Obe občini sta bili svoječasno sestavna dela tako imenovane Kočevščine, čeprav prebiva v njih slovanski živelj z nekaj izjemami priseljencev drugorodcev.

Za časa bivše monarhije se je iz Kočevja usmerjala proti Jadranu ponemčevalna akcija, ki naj bi bila krepka opora nemškemu mostu k morju. Na črti Novi kot, Stari kot in Osilnica, krajev iz prej omenjenih občin, pa se je val germanizacije ustavil. Te slovenske trdnjave se niso vdale pritisku tedanjih oblastnikov.

V občini Dragi, so se pojavili prvi poskusi raznarodovanja okoli l. 1870.; do takrat je bila občina izrazito slovenska. S prihodom nekaterih gozdnih uslužbencev bivšega veleposestva, so se razmere na mah spremenile: raznarodovalna akcija je postala intenzivnejša in uspehi plačancev so se kmalu pokazali. Starejši občani se še dobro spominjajo gozdarja Reiningerja, ki si je stekel za raznarodovalno delo nemalih zaslug. Dobro pomnijo tudi še župnika Repnika, kateremu so znani krogi

ponujali 600 gold. za samo eno nemško pridigo na leto. Župnik Repek je te ponudbe kar odbil, prav tako so napravili tudi njegovi nasledniki. (Tako, Slovenci, takih značajev je nam treba! — Op. ured.)

V cerkvi se raznarodovalna akcija ni mogla ukoreniniti, ker je vsak duhovnik zvesto čuval nedotakljivost slovenskega jezika. Zato pa so nasprotniki imeli izven cerkve zelo velike uspehe. Marsikateri Slovenec, priseljen iz sosednih, čisto slovenskih vasi, je pod pritiskom obljub ali tudi groženj, zatajil svojo rodno mater, postal odpadnik in nemčurski janičar. Da je imel gozd pri raznarodovalni akciji pomembno vlogo, je samoposebi razumljivo. O, smreke bilahko povedale, koliko slovenskih duš so kupile!

Drugi napad na cerkev za dosego nemške pridige je bil za časa župnikovanja g. Kadunca. Ker se jim ni hotel ukloniti, so ga pričeli sovražiti in tožariti na škof. ordinariat. Interesantno pri tem je, da so nesli, nevesčiči nemškega jezika, pokazat odgovor škof. ordinariata ravno župniku, ki je pismo pridržal do časa, ko je imel g. škof v Dragi birmo in je takrat pismo javno prečital „Nemcem“, ki niso razumeli „svojega“ jezika, da bi vsaj pismo sami prečitali... Tudi takrat se jim niso uresničile želje. „Nemcev“ je pa bilo

takrat v Dragi toliko, da se je pok. Dolinar nasproti Reiningerju izrazil, da sam odpelje na ročnem vozičku vse Nemce iz Dragarške fare. Na to mu je Reininger odgovoril, da nikakor ne z vsem. (Oh, kako potreben je na Kočevskem slovenski diasporni duhovnik Dolinarjevega kova! — Op. ured.)

„Z gruntom ne, pač pa lahko z vsem denarjem,“ saj bi bil odpeljal samo dva, ki sta res Nemca, namreč Reiningerja in njegovega očeta... Nemcev res ni bilo, zato pa je bilo odpadnikov in nemčurjev vedno več, ki so se neprenehoma zaletavali v cerkev, hoteč izsiliti nemško pridigo in petje pri službi božji.

Na tem polju niso mogli doseči pozitivnih uspehov, pa niti tedanja oblast službeno ni mogla podpirati niti dati privilegijev, ker se je držala službenih ugotovitev, da so Slovenci in da nemškega sploh ne razumejo. Za vsakdanjo potrebo so se pa lahko naučili nemščine v šolah...

Večja nevarnost, da se jim bodo želje po nemški pridigi uresničile, je nastopila z otvoritvijo Schulvereinske šole v Dragi. S tem je nastala druga stopnja narodnostnega problema, in to dobo zaznamujemo v krajevni zgodovini Künzel-Pospischilovo dobo.

Pod pritiskom obljub in seveda tudi groženj so pričeli slovenski starši pošiljati svoje otroke v Schulvereinsko šolo, ki sicer ni dolgo delovala, toda dovolj dolgo, da je vcepila slovenski mladini odpadniškega duha, da so z lahkoto in brez sramu zatajevali svojo rodno mater.

Kar ni opravila Schulvereinska šola, je izpolnila vojna. Slovenski živelj je bil ogrožen do skrajnosti, nasprotno so bili nemčurji deležni raznih ugodnosti in dobrin. Dragaški Slovenci so preživeli vojna leta v zelo hudih razmerah. Rekvizicije so bile na dnevnem redu. Nemčurji so oblastno nastopali in plenili Slovence še tisto malo kar so pridelali. Takratni nemčurski predsednik se je izrazil, da rajši vidi psa kakor Slovenca; ni čuda torej če so bili Slovenci v vsem zapostavljeni.

Povojna doba je za nekaj let ublažila napadalnost nemškutarstva, toda z l. 1924. smo že zopet zaznamovali dejavnost narodnih nasprotnikov. Občinski prestol je zopet zasedel nemškutar in ostal v tem svojstvu dolgo vrsto let. Tudi v naši narodni državi zaznamujemo podobne pojave, kakor za časa bivše monarhije. V l. 1935. so nemčurji zopet napravili napad na cerkev z istimi nameni kakor v prejšnji dobi. Takrat so navalili tudi na prosvetno oblast in zahtevali še nemško šolo in nemško kulturno društvo. Leta 1937. so ponovno naskočili in ker so bili ponovno poraženi, so kakor pred 70 leti — župnika tožili škof. ordinariatu. Najbolj žalostno pri tem je, da pošiljajo nemškutarji v ogenj tiste „Slovence“, ki so njihovi dolgoletni trabantje in ki bi za milosten pogled stokrat prodali sebe in še druge. Še bolj žalostno pa je, da je eden vodilnih še danes — v narodni državi — na takem položaju, na katerem bi nikdar ne smel biti, vsaj v naši državi ne.

Že bežen pogled v naše narodne razmere spričuje, da so bile borbe med Slovenci in nemčurji (Nemcev tudi danes ni!) v Dragi zelo ostre, tako da se po pravici lahko vprašamo, ali je sploh še kaj zavednih Slovencev. Jih je! Čeprav ne mnogo, toda kolikor jih je, so zvesti svoji slovenski materi in so vedno pripravljeni, da udušijo val germanizacije. —

Zaradi teh narodnostnih borb je samo posebi razumljivo, da je vsak gospodarski napredek nemogoč. Tisti, ki so sposobni za konstruktivno delo, ne odločajo v borbi za napredek kraja, medtem ko tisti, ki imajo oblast, ne kažejo posebnega zanimanja, da bi se ublažila pasivnost kraja.

Koliko gospodarskih zamisli je ostalo neostvarjenih samo kot načrt na papirju, ker ni bilo razumevanja pri tistih, ki bi ga mogli imeti in celo dajati inicijativo. Ali je treba dopuščati, da neki plačanci še vedno razdvajajo Slovence in jih vodijo v nasprotni tabor? Nekateri se skrivajo pod plašč raznih političnih struj, zatrjujoč svojo slovensko kri samo zato, da pridejo do oblasti in da pomagajo nasprotnikom slovenstva in jugoslovanstva.

Tako je življenje Slovencev v Savski banovini! Bratje Hrvati nam niso v moralno pomoč in ne podpirajo Slovencev, pač pa nemškutarje, ki so setokraskrili pod plašč mačkovstva, da imajo čim prostejšo roko, ko udrihajo po zavednih Slovencih...

Ni torej čuda, ako Slovenci obračajo poglede tja k materi Sloveniji in željno zopet pričakujejo njenega objema, objema matere...

A. K.

Poročajo

Morava. V nedeljo 2. t. m. je bilo pri nas prošenje. To in pa napovedani shod je povzročilo, da se je zbralo veliko ljudi v Moravi. Ker nismo vedeli, da so vsi shodi prepovedani, so bili ljudje precej nejevoljni, ker ni bilo govornika. Mnogi so se kmalu razšli na svoje domove, drugi pa so se ustavili po gostilnah. Posebno živo je bilo v gostilni pri g. Butini. Drugi dan so se raznašale razne govorice, češ da je prišlo do pretepa in celo napada iz nacionalnih razlogov. No, Nemci res niso nedolžna jagnjeta, vendar pa ni bilo tokrat nič takega, kar bi povzročilo hudo kri med Slovenci. — Slovenci smo gospodarsko šibki. Marsikdo bi si rad popravil gospodarsko poslopje in hišo. Zato so se nekateri obrnili s prošnjo na banovino, da dovoli v državnih gozdovih posekati nekaj stavbnega lesa. Vredni so vsega priporočila.

Štalcerji. Nemci so res nagajivi kar se le da. Nekateri Slovenci so pa tudi čudaki, milo rečeno. Pomislite, čistokrvni Slovenec, pa

„Kočevski Slovenec“

(pripoveduje svoje doživljaje).

(Konec.)

Dobro sem bil opravil pri Prevzvišenem. H gospodu banu mi je bil korak že prožnejši. Gospodu sem kar brez ovinkov povedal, da sem se nastanil v njegovi banovini. Govoril sem in gospod ban je poslušal, me pazno pregledal, tu in tam zadovoljno pokimal, pa se tudi zresnil. Že sem se bal, ko sem končal. No, pa ni bilo prehude pridige. Le tako je naročil gospod ban: „Vplivaj na mirno sožitje po vaseh in po Kočevju, da bodo vsi zadovoljni!“ Oh, ko bi to bilo možno; saj je že moje rojstvo v spotiko in pohujšanje, najbolj seveda med odpadniki naroda in vere.

Taka pot človeka zdela! Vendar reči moram, da sem bil s temi potmi kar zadovoljen. Znanci v Ljubljani so se kar sami oglašali in ta ali oni mi je mimogrede poleg naročnine še stisnil za popotnico.

In vrnil sem se v Kočevje — kar k svojemu tovarišu, ki je v nemški obleki ženskega spola. Pa nikar ne sodite na kako pregrešno ljubezen! Mlad sem še in poln življenja; pred menoj je prihodnost. „Kočevarica“ je pa vsa zaverovana v preteklost, razen tega pa škili, da človek nikoli ne ve pri čem je, če bi je ne poznal. Ker se pa bova večkrat križala in srečavala, že v ljubeznost zahteva, da ji ponudim obisk, in ona da mi ga vrne. Pa se je srčato zarepenčila po svoje: „Ne sprejemem. Nazaj!“ Poslej hodi pome v papirnico k Lovšinovim, menda kar za „boglonaž“, pa me mikasti in stresa; jaz sem ji vrgel tiste fiske, da me lepo obiskuje s poštarjem.

izobesi nemški napis na svojo hišo! N. pr. kamnosek Ivan Ožanič ima takle napis „Osanitsch Johann“. Na vaški javni studenec so dali vklepati letnico in začetnice imen vaškega odbora: F(itz), P(leše) in T(schernkovitsch). To slednje ime naj bi pomenilo Črnkovič. Ali oblast ne more poseči vmes in take napise prepovedati? (Je že storila. Op. ur.)

Mozelj. Kmetijsko-gospodinjski tečaj je v polnem razmahu. Malo se je sicer zakasnil, pa brez vsake škode. Ljudje navadno mislijo, da se dekleta v teh tečajih samo kuhati uče. Temu pa ni tako; kuhanje je samo mimogrede. Vse večjega pomena je, da se bodoče gospodinje privadijo lepemu vedenju, da se izobrazijo, priučijo šivanju, pravilnemu pranju, likanju, tkanju domačega platna in drugim gospodinjskim opravkom. Ti opravički pa so tako mnogovrstni, da je bilo treba za prevoz vseh učnih pripomočkov kar štiri voze. Tečajnic je 15, kar je za naš kraj že lepo število. Vse lepo napredujejo, za kar smo dolžni zahvalo obema gđenama učiteljicama, zlasti gđeni voditeljici Vidi Zalokarjevi. Tečajnic bilo bi še več, pa mnoge ne zmorejo prispevkov.

Sušak. Z velikim veseljem sem prejel prve številke „Kočevskega Slovenca“, ki sem ga takoj naročil. Zelo me zanimajo novice iz Kočevskega, iz mojega domačega kraja. Ko čitam, mi živo stopi v spomin vse bivše življenje in vsi dogodki na Kočevskem, katere sem jih preživel v boju za narodno stvar. Čeravno sem trenutno izven meja Kočevskega, vendar čutim isto potrebo, kakor vsi ostali mi bratje Slovenci na Kočevskem, da kroži med nami naš prijatelj, družabnik in vodnik „Kočevski Slovenec“, ki nam utrjuje dobro povezanost med nami. Res je, da je začel mnogo prepozno prihajati med nas, vendar sem prepričan, da se da z dobro voljo še dosti popraviti in napraviti, kar je zamujenega. Tudi tukaj, na Sušaku, nas je precej bolj ali manj zavednih Slovencev, vendar pa pravega razumevanja nimajo za našo stvar, ker kdor ni še živel na Kočevskem, mu je pač težko umljivo, kake razmere so med nami. Zato si je pa vprav „Kočevski Slovenec“ nadel to nalogo, da razkrinka težko stanje na Kočevskem in pokaže ostalemu svetu, da žive tudi na Kočevskem dobro zavedni Slovenci, ki rabijo nujno pomoči za svoj obstanek in napredek. Zato le pogumno naprej „Kočevski Slovenec“ po začrtani poti in tudi mi bratje Slovenci, ker njegova kakor tudi naša naloga je, buditi narodno zavest, ker le z dobro voljo in neustrašenostjo upajmo na boljšo bodočnost. Jože Kotnik. — Prav toplo pozdravljeni in še se oglasite! Op. ur.

No, pa sem bil tudi pri g. okrajnem načelniku. Zelo prijazen gospod. Takoj je vedel, kdo sem in zakaj sem prišel. Zadovoljen je gospod z menoj, četudi bi si želel, da bi bil malo drugačen; toda tak sem se rodil za ta božji svet — in nič ne pomaga, če me včasih ošvrkne s svojim rdečilom. Sem zakrknjen grešnik! Bog mi grehe odpusti!

V Kočevju sem se kar vživil. Mnogi Slovenci so me res radostno sprejeli. Pomislite, že čez tristo družin obiskujem. Marsikdo bi si želel mojega očetovstva iz njegovega idejnega sorodstva. Ti krogi bi bili bržčas kar zadovoljni, če bi bil pisan s slovenskimi besedami, samo da bi duha ne bilo slovenskega v meni. So tudi taki, ki bi jim bil dober tudi list, ki bi ne bil „ne krop ne voda“, nekak miš-maš. Toda da bi se drznil narodni list biti tudi katoliško usmerjen; nak, kaj takega pa ne! Kdo pa je kedaj še bral v „jutrovnih“ stolpcih, da more kdo biti narodnjak, ki je katoličan, pa ne prisega na edino zveličavno „jugoslovensko liberalijo“! To je vendar proti vsem pravilom patentirane narodnjakarije, ki se ji kar zatika ob pomisli na ljudstvo, zlasti slovensko.

O, pa sem zadel tudi na take, ki bi pri mojem ognju radi grelji svoj lonček, ki se ga drži čad že tolikih plamenčkov. Ta in oni je tudi užaljen, ker mi ob rojstvu ni kumoval ali me vsaj kakorkoli potrdil, preden sem stopil v življenje. Še pezdil so iskali na meni, da bi sploh kaj povedali.

Toda vsi komaj čakajo, da se prikažem s poštarjem na vratih, in hlástnejo po meni, kaj sem jim prinesel.

Neka gospodična me je kar pohvalila, pa dodala: „Ker ste nastavili tako nizko naročnino, komaj 20 din letno, boste bržčas kmalu začeli

Sp. Vecenbah pri Kočevski Reki. Rad berem, in večkrat naletim v časopisih, da smo Slovenci majhen narod. Čakal sem, da bi kdo odgovoril na vprašanje, zakaj smo majhen narod. Pri raznih družinskih jubilejih berem tudi, kako je bil njihov zakon blagoslovljen z deseterimi in več otroki. Velike družine, pa majhen narod! Ali nas sproti pobira kolera, ali nas je toliko pobrala vojna? Ne! Saj slovenske matere slej ko prej rodijo. Pa poglejmo resnici v obraz. Pred nekaj leti so me ponoči „počastili“ z raznimi vzkliki, nekemu mojemu tovarišu na Gornjem Vecenbahu je nekdo celo s kolomazom namazal kljuko vežnih vrat; ko se je vrnil z neke slovenske prireditve na Koč. Reki in prijel za kljuko, je imel vso roko od šmira. Kadar imajo Nemci kako prireditev, Slovenci niti ne mislimo ne na kake nagajivosti. Toda Nemcem ni dovolj, da jih pustimo pri miru, oni se držijo še vedno starega avstrijskega duha, češ Slovenci nimamo kaj iskati na tej nemški zemlji. Hitlerja obožujejo pa ga ne ubogajo, ko pravi: „Ljubimo svoje in spoštujemo tuje!“ Pa ko bi res bili to pravi Nemci, naj bi že bilo! Toda predniki teh posili-Nemcev so pred 30—40 leti prišli sem iz Čabra, Prezida, Banjaloke itd. Ti nam hočejo dokazati, da so njih predniki pred 600 leti prišli iz Württemberga. Če jim pa le dokážeš, da ni to res, pravijo: „Jaz sem se že tukaj rodil.“ Delajo se, kakor da je Kočevska v srcu Nemčije. Torej potujčevanje je tista kuga, ki nas mori. Tukaj je v dveh vaseh 24 družin, sedem nemških, pet slovenskih in 12 ponemčenih. Ponemčeni so navadno poysoy hujši od nemških. Priznajmo si, da tega niso sami krivi. Po dvajsetih letih Jugoslavije smo Slovenci šele enkrat imeli javen politični shod. Nemški izobraženci so hodili in še hodijo dramit kočevsko ljudstvo. Ako velja beseda, da je kmet skozi tisočletja ohranil slovensko zemljo in svojo govorico, je to še stokrat bolj res za Kočevsko. Ali nismo tukaj ravno kmetje tisti, ki smo dvignili svoj glas ter povedali javnosti in oblasti, da smo tukaj in kaj hočemo? In danes se ne čuje samo naša lepa materina beseda, ampak tudi naša lepa pesem, pod vodstvom požrtvovalnega g. Tratarja, šol. upravitelja v Borovcu. Bil sem v Ameriki, tudi tam sem videl Kočevjarje s slovenskimi imeni in so tam znali tudi po slovensko govoriti. Tukaj so bili prenovljeni iz Slovencev na Nemce, tam pa spet pretopljeni v Angleže. Ni nas samo poltretji milijon, veliko več nas je, ampak drugi milijoni Slovencev so potujčeni. Kar so v Ameriki Američani, v Nemčiji Nemci, v Franciji Francozi itd., to smo v Jugoslaviji Jugoslovani slovenske narodnosti. Ni-

izhajati samo dvakrat na mesec.“ „O, kaj še,“ — sem jo potolažil — „z novim letom, če Bog da zdravje in srečo, bom Vas obiskal kar vsak teden!“ Malo neverno me je pogledala — vendar pa si ni upala ugovarjati.

Žal, precej je črnogledov, ki bi radi iz prijateljske naklonjenosti, kakor trdijo, da bi se jim razkazoval že kar v začetku v razkošni obleki, s pestrimi slikami, zanimivimi novicami, z gospodarskimi, športnimi, vzgojnimi, političnimi, diplomatskimi, leposlovnimi članki, noticami in vestmi, s celo trumo oglasov itd. Ne vedo ali nočejo vedeti, da iz malega raste veliko, in da je marsikaj treba prepustiti tudi dnevnikom.

Zato pa: pojdem svojo jasno določeno pot, brez odcepkov ne na desno ne na levo! Za klobuk si zataknem slovenski pušelj. Zaukal bom od veselja; saj se že približujem k drugemu tisočaku svojih čestilcev! Učil jih bom po slovensko delati in po katoliško moliti! Naj se le obregajo obme majhni ljudje! Skozi goščo predsodkov si vztrajno in odločno delam poseko do srca kočevskega ljudstva, da ga navrnem v svoj narod in v našo Jugoslavijo! V tem svojem prizadevanju se nikomur ne umaknem! Nekateri so že kar nadležni. Hočejo me sem, želijo me tam, cukajo nazaj, vlečejo naprej! In ker ne nasedam njihovim muham, je seveda zamera! Moje geslo pa je: Bog in slovenski narod pod varno streho Jugoslavije! In ti drago moje kočevsko slovensko ljudstvo bodi moj gospodar in zapovednik! Tu me imaš — tvoj sem! Tebi služim, ti odločaj, ali sem ali nisem na pravem potu!

Tisti, ki so blage volje in ljubijo to naše ljudstvo na Kočevskem, mi bodo v tem mojem stremljenju pomagali, četudi jim morda ne bo vse prav.

česar ne maramo vzeti naši narodni manjšini; ponižni hlapci biti, to pa ni naša dolžnost! — Poje Jože, odbornik Slov. Straže.

Ilova gora. Dobili smo novo enorazredno šolo. Svečano smo jo odprli na rožnensko nedeljo popoldne. Hkrati smo slavnostno sprejeli tudi prvo učiteljico gđeno Olgo Madon. Vsa vas je bila na nogah. Pri posestniku in obč. odb. g. Perku sredi vasi, so se zbrali vsi vaščani in otroci. Ganljiv je bil prizor, kako so pozdravili naši malčki svojo bodočo učiteljico. S pristržnimi priložnostnimi deklamacijami so ji naši otroci izrazili svoje veselje in vdanost. V imenu vaščanov jo je pozdravil g. Šuler. Za njim so govorili še drugi govorniki in izražali zahvalo g. banu dr. Natlačenu za njegovo pomoč. Svojo odsotnost je opravičil šol. nadzornik g. Peterlin iz Kočevja, ki je dal pobudo za ustanovitev naše šole. Zrasla je zopet nova narodna obrambna trdnjava Slovencev, ki bo mnogo pripomogla k izobrazbi in napredku naše vasi. Tu se bo krepila narodna zavest, raste narodni ponos in gojila domovinska ljubezen do rodne slovenske grude in našega kralja. — Prostore za šolo je odstopil v svoji novi hiši g. Kastelic z Male Ilove gore.

Ponikve pri Dobropoljah. Tudi pri nas prejemamo nekaj izvodov Vašega cenjenega lista, ki nam prav ugaja, ker se tako odločno in samozavestno bori in zavzema za usodo naših Slovencev na Kočevskem. Lepe sadove je že rodil ta list in že smo opazili krasne uspehe na Slovenskem dnevu v Kočevju, kjer tudi nas ni manjkalo. — Prav danes je neustrašen boj za slovenstvo silno potreben, ko se v svetu vrstijo važni dogodki z vrtoglavo brzino. Zemljevid Evrope se spreminja v težnji proti slovanstvu, kdove če končno le v njegovo korist. Za naše slovenstvo in narodnost smo dali že toliko žrtev, da mora iz njih rasti naša moč vse večja in večja. Danes smo svobodni, zato branimo svojo zemljo in svoj jezik, in ta obramba je na Kočevskem še najbolj potrebna. Vsa obnova životarnjenja maloštevilnih drugorodnih sodeželanov je v njihovi predrznosti, da z nasiljem skušajo premotiti slovenske omahljivce, da bodo orodje njihovim protidržavnim in protinarodnim namenom. Računijo na mlačneže in brezbrizneže. Zaveden Slovenec se tudi najhujšemu pritisku ne uda. Zato, Slovenci na Kočevskem, prosimo vas, imejte vsaj toliko narodnega ponosa in značaja, da ne boste klonili in se dali zavesti, da bi postavljali svojo materinščino kočevščini in celo nemščini! — Prav letos smo po zaslugi našega duh. svetnika g. Mrkuna sezidali krasno dolgo in prostrano kapelico. V notranjščini kapelice bo krog in krog balkon, razen stene na kateri bo oltar. Prav veličasten je pogled na stavbo, ki je napravljena po vzoru cerkvice na Krasu. Ta mala cerkvice je v ponos in okras Ponikvam in v čast božjo. Posvečena bo Mariji Zdravja. — Sredi vasi zidamo veliko napajališče za živino. V to napajališče, ki bo vsebovalo 300 m³ vode in bo okoli in okoli ograjeno, se bo stekala voda po žlebovih s streh sosednjih hiš. Rabilo bo pa tudi našim gasilcem za rezervoar vode. Za to napajališče je izposloval naš rojak in bivši narodni poslanec g. Škulj Karel, duh. svetnik v Dolenji vasi pri Ribnici, večjo denarno podporo, za kar se mu tem potem najtopleje zahvaljujemo in ga obenem prosimo še za nadaljnjo naklonjenost. Življenjska potreba za vso našo dolino bi bil pa tudi vodovod z zdravo pitno vodo, ki jo tako strašno pogrešamo. Prepričani smo, da se bo tudi to končno uresničilo!

Dobropolje. Nedavno se je pri nekem posestniku v Zdenski vasi pripetil nenavađen dogodek. Posestnik ima prav lepo hišo s potrebnimi gospodarskimi postopji in večjim vodnjakom — kapnico. Nekega dne je že opoldne gospodinja zajela iz polnega vodnjaka vodo za kuhinjo. Zvečer, ko so domači hoteli zopet zajeti vodo, pa so vsi presenečeni obstali ob vodnjaku, ker ni bilo v njem niti kapljice vode. Vodnjak se je na dnu kar na lepem iz neznanega vzroka preluknjal in voda je neopazno odtekla. Prizadeti je zdaj brez vode. — Zadnje dni se v naši dolini silno množe razne tatvine. Svedrovec pobašejo vse, kar jim pride pod roko. Pri nekem posestniku v Zdenski vasi so tatove še pravočasno pregnali, pa se jim je v lom le v toliko posrečilo, da so s seboj odnesli nekaj obleke in denarja. — Tudi poljski pridelki niso varni pred temi malopridneži. Kar na debelo kradejo koruzo, krompir itd. Vsi prizadeti trpijo mnogo škoda. Našim marljivim orožnikom, ki jih vestno

zasledujejo, se bo končno le posrečilo, da jih spravijo za zamrežena okna. — Naša streljaška družina je postala v zadnjem času bolj živahna in delavna. Svoječasno so se člani skoraj vsako nedeljo vadili v streljanju z ostrimi naboji in so priredili tudi strelsko tekmo. — Pretekli dni je na parni žagi tvrdke Šteht in Drobnič na Ratikah cirkularka skoraj popolnoma odrezala štiri prste delavcu Perhaju Pavlu iz Male vasi. — V začetku preteklega tedna je neke noči prišel k posestniku Lohkarju v Predstruge velik medved na koruzo, ki je visela na poslopju. Ker je ni dosegel, je renčoč odlomastil proti Golemu vrhu.

Duhovno berilo

Ko je prišel kralj goste pogledat, je videl tam človeka, ki ni imel svatovskega oblačila. Rekel mu je: „Priatelj, kako si prišel semkaj, ko nimaš svatovskega oblačila?“ On pa je molčal. Tedaj je kralj velel strežnikom: „Zvežite mu noge in roke in ga vrzite ven v temo: tam bo jok in škripanje z zobmi.“ Tako nam pripoveduje sv. Evangelij.

Pri sv. krstu smo dobili belo obleko in duhovnik nam je govoril: „Prejmi belo oblačilo in ga prinesi brez madeža pred sodni stol Gospoda našega Jezusa Kristusa, da boš imel večno življenje.“ Ta bela obleka je zunanji znak duše beline, ki jo imenujemo posvečujočo milost. — Ako si jo do danes ohranil neomadeževano, čisto in prosto vsakega smrtnega greha, potem blagor ti, tisočkrat blagor. Zahvali se svojemu angelu varhu, da te je tako zvesto vodil! Zahvali se iz dna duše vodnici-Mariji, ki te je vodila z močno roko, da nisi omahnil, kakor je sto in več drugih, zahvali Gospoda, da si do danes ostal njegov ljubljani otrok, ker si ga ljubil in spolnjeval njegove zapovedi! Samo poslušaj še naprej njegov glas: „Če hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi.“ Ostani zvest svoji krstni obljudi!

Le še nekaj časa in tvoj angel te popelje pred večnega Sodnika. Kdaj ta dan pride, ne veš ne ti ne jaz, gotovo je samo to, da pride. Vsak dan si reci: „Danes je ta dan, danes bo položil moj zvesti spremljevalec svojo roko name in dejal: „Priatelj, tvoja ura je tu, pojdiva na ženitnino.“ In ko bo večerno sonce zlatilo domače travnike in livade, bo zapel večerni zvon svojo poslednjo pesem izmučenemu popotniku, tvoja čista duša pa bo hitela pred sodnika. Ljudje bodo govorili o tvoji smrti, ki pa ni smrt, ampak življenje. Morda pa oblačilo tvoje duše ni več čisto.

Ko se spomniš resnih besed sv. Pavla: „Ljudem je določeno umreti, potem pa je sodba,“ potem ti postane tesno pri srcu, zelo tesno. Saj veš, da vsak čas lahko pride poziv na ženitnino in ti nimaš svatovskega oblačila! Bojiš se, da bi slišal tudi ti strašne besede današnjega evangelija, kakor jih je slišal človek brez svatovskega oblačila.

Pojdi, prijatelj, priskrbi si ga. Tam ga dobiš, kakor prvokrat: — v cerkvi. V svoji ljubezni in svoji usmiljenosti ti je Gospod dal poleg krsta še drugi zakrament, kjer dobiš oblačilo posvečujoče milosti zopet čisto, oprano v dragoceni krvi Jagnjeta. Skesano priznaj svoj greh, hvaležno sprejmi dragoceno obleko in glej, da vsaj to brez madeža prineseš pred sodni stol Gospoda. Ali, ne odlašaj! Danes je lahko še vse pridobljeno, jutri prepozno in že zamujeno.

Pišejo

O slovaškem vprašanju piše „České Slovo“, glasilo odstopivšega predsednika češko-slovaške republike, takole: „Danes, ko stojimo pred končno rešitvijo slovaškega vprašanja, se moramo zavedati, da mora Slovaška dobiti ne samo tisto, kar ji je treba dati in kar smo ji pripravljene dati, marveč da mora dobiti celo tisto, kar ji sploh moremo dati. Slovaško vprašanje je treba do dna rešiti. Grehov iz leta 1918 in 1920 ne smemo več ponavljati. Slovaško vprašanje je v svojem bistvu postalo vprašanje demokracije. — Ali je mar res bilo treba tako hudih preizkušenj, da Čehi pridejo do tega pametnega sklepa? Skrajni čas je, da se tudi pri

nas z vso resnostjo poprimemo dela v tej smeri, da zadovoljimo vse dele naše skupne domovine.

Sv. oče o Slovencih. „Kor. Slovenec“ poroča o obisku slovenske mladine pod vodstvom prevzv. knezoškofa g. dr. Rožmana pri papežu in končuje: „Naša prej ko slej odločna borba za materino našo govoricu je hkrati borba za svetinje sv. vere. Očitno uči izkušnja: ponemčevanje vodi v moralno in gospodarsko propast in v popolno versko brezbrizje.“ Zato, kočevski Slovenci, sklenimo, da brez nujne potrebe ne bomo spregovorili nobene nemške besede! Sramota odpadnikom!

O Nemcih na Ogrskem in v Romuniji piše „Schönere Zukunft“ med drugim nekako takole: Sedmograški Saksonci so prišli v deželo l. 1140. Število je rastlo in lepo so se razvijali in bogateli. V novejši dobi so začeli propadati: nimajo več otrok! — Banatski Švabi so se naselili v Vojvodini in so se namnožili v takem številu, da jih je bilo l. 1770. že 40.000, do danes pa so se podesetorili. Toda zdaj tudi med njimi razsaja bela kuga. Tudi so zelo pomadžarjeni. V novejšem času se pri njih spet vrača narodna zavest. — Žatmarski Švabi na Madžarskem so že skoraj utonili v madžarščini. Podpore iz Nemčije jih vzpodbujajo, da se v njih vrača narodna zavest. — In kaj storimo mi za naše koroške Slovence? In koliko je tistih, ki imajo srce za kočevske Slovence?

Centralizem je prava nesreča za državo, ki jo sestavljajo narodno, kulturno in gospodarsko različne pokrajine. — Tako piše „Slovenija“, ko izvaja nauk iz usodnih dogodkov Češko-Slovaške.

„Nehajte že s simpatijami za Češko-Slovaško!“ Tako vzklikajo praški „Lidovy Listy“ in dodajajo: „Francija in Anglija sta dosegli mir zato, ker sta dali Nemčiji vse, kar je hotela; to pa samo na naše stroške. Nemčija je dobila velik del Češko-Slovaške, za nameček pa še premoč v Srednji Evropi. Za tak mir pač ni bilo treba posebno spretnih državnikov!“ — Isti list piše, da Nemčija zahteva zdaj še kolonije, in sicer Kongo in Sumatro, Italija pa Tunis. — Na drugem mestu isti list pravi, da sta Poljska in Jugoslavija pravočasno spoznali, da Francija nima ne moči ne volje za obrambo svojega doslejnjega prvenstva v Evropi.

Novice

† Dr. Jožef Debevec, profesor v p., papežev tajni komornik, monsignor, ravnatelj ženske realne gimnazije pri uršulinkah, urednik „Doma in sveta“, pisatelj, zlasti pa znan kot prevodilec nesmrtnih Dantejevih del, je umrl v sredo 5. t. m. v Ljubljani. Rodil se je 15. marca 1867 v Begunjah pri Cerknici. Že kot dijak je ustvaril dragoceno leposlovno delo „Vzori in boji“. Nešteto je tudi drugih njegovih drobnih del po raznih slovenskih revijah. Slovenski narod je z njim izgubil najplodovitejšega kulturnega delavca. N. v m. p.!

V spomin blagopokojnega kralja Aleksandra je Prosvetno društvo v Kočevju priredilo v svoji dvorani na Trdnjavi v nedeljo popoldne akademijo. Gđna Majda Peterlinova je na izredno prikljiv način podala prigodno deklamacijo o blagopokojniku, dober, kratek pa jedrat je bil tudi spominski govor g. kaplana Stoparja. Zelo pohvalno je treba omeniti tudi pevski in tamburaški zbor, medtem ko je bilo napovedano skioptično predavanje o „naši senčni Goriški“ prav za prav nemo predvajanje medlih predvojnih slik ob slabi osvetljavi. To predavanje je bilo tudi vsebinsko slabo izbrano, ker bi bilo bolj primerno predavanje o Koroški, zakaj vprav na te dni, 10. oktobra, sovpada obletnica plebiscita na Koroškem, ali pa o dr. J. Ev. Kreku, ki je umrl 8. oktobra. Treba pa je bilo tudi res nekaj povedati. Na to prireditve bi bile primerne predvsem domoljubne pesmi in skladbe, za sklep pa naj bi se bila zapela državna himna. Prireditve so se udeležili med drugimi odličniki tudi g. okrajni načelnik M. Brezigar in g. gimn. ravnatelj Burgar, v čigar spremstvu je bil tudi odposlanec prosvetnega ministrstva iz Belgrada, g. inspektor prof. Rudolf Krušnjak. Te odlične goste, zlasti g. odposlanca iz Belgrada, je bilo treba takoj ob začetku pozdraviti in na kratko omeniti naše težke razmere. Razveseljivo je bilo, da so se prireditve udeležili v lepem številu iz-

obraženci, ki jih je treba pritegniti v prosvetno delo. Razen teh je dvorano napolnila mladina, pogrešali pa smo starejših ljudi iz slovenskega kočevskega občestva. Temu je kriva prezgodnja popoldanska ura in premajhna reklama. Sploh pa bi privedite te vrste bolj uspele v mestu, ob večernih urah, z večjo reklamo in slovesnostjo, predvsem pa s temeljito in dobro preiščeno pripravo. Zamisel prireditve in dobro voljo prirediteljev je vsekakor treba pohvaliti.

Spominu velikega našega sociologa, dr. Jan. Ev. Kreka, je tudi posvečen mesec oktober. Dne 8. oktobra 1917 je v Št. Janžu na Dolenjskem za vedno zatisnil svoje dalečgledne oči. Z majske deklaracije, ki je za večne čase dokument naše zrelosti, je prehodil ne le vso Slovenijo, marveč tudi Hrvaško, Bosno in Hercegovino in Dalmacijo, povsod propovedujoč o odrešenju, ki se bliža slovenskemu in hrvaškemu narodu v svobodni jugoslovanski državi. Napori so zrahljali njegovo zdravje, da je iskal odpočinka v prijazni dolenski vasi, kjer ga je poklical Bog k sebi. Njegovo geslo je bilo žrtev za Boga in narod slovenski.

Občina Kočevje mesto objavlja na osnovi § 9. zakona o volilnih imenikih, da so volilni imeniki razgrnjeni na vpogled prebivalstvu in da smejo pri razpisanih volitvah, ki bodo 11. decembra t. l., glasovati samo tisti, ki so vpisani v volilni imenik. Volilni imeniki so na vpogled v občinski pisarni občine Kočevje-mesto med uradnimi urami. Zadnji dan za vlaganje reklamacij po § 15. citiranega zakona je 25. oktober 1938.

Skupščina je razpuščena in državnozbornske volitve so razpisane za 11. decembra t. l. Slovenci, vaša dolžnost je zdaj, da poskrbite, da bodo po vseh občinah volilni imeniki v redu izpolnjeni. Kot slovensko narodno glasilo bo „Kočevski Slovenec“ krepko posegel v volilno borbo, da zmagajo kandidatje, ki bodo imeli srce in voljo braniti slovensko ljudstvo in katoliško vero.

Okrajno načelstvo v Kočevju je izdalo vsem prizadetim tale razglas: V obrtnem zakonu § 128. je v prvem odstavku določilo: „Lokal, v katerem se izvršuje obrt, mora biti vidno in jasno označen z nadpisom na zunanji strani glavnega vhoda. Ta nadpis mora biti sestavljen v državnem jeziku, obsegati mora polno rodbinsko in rojstno ime lastnika obrta in ne sme biti po velikosti črk označen tako, da bi mogla nastopiti kaka pomota. Nadpis mora soglašati z izdanim pooblastilom oziroma dovoljenjem.“ — Glede na to naroča g. okr. načelnik vsem obrtnikom, trgovcem in gostilničarjem, da spravijo do 15. novembra t. l. svoje nadpise v sklad z zakonom o obrtih. Vsa pooblastila in dovolila so izdana samo v slovenskem jeziku in torej morajo biti tudi nadpisi samo v slovenskem jeziku. Tisti, ki bi se ne pokorili temu odloku, bodo kaznovani po § 398. t. 9. zakona o obrtih z globo od 50 do 6000 din ali z zaporom od 1 do 30 dni. — Tako je končno zadoščeno pravici, da izgine sramota, ko je manjšina dajala svojo podobo slovenski zemlji in z dvojezičnostjo podpirala gnjusno odpadništvo. Oddahnili pa se bodo tudi trgovci in obrtniki, da ne bodo živeli pod nasiljem umetno ustvarjenega mnenja, češ da s samoslovenskim napisom odbijajo drugorodne kupce.

S sejma pri Sv. Antonu pri Dobropoljah. Sejmišče je na gričku okrog cerkvice. Sejem je bil 5. t. m. in ne posebno obiskan, vendar pa je dopoldne bilo zelo živahno okoli stojnic. To priložnost je izrabila neka ženica in kramarje olajšala za razno blago. Zasačili so jo; nastal je vrišč, iz vrišča pa zausnice in jok, dokler niso nastopili orožniki. Zdaj je na varnem, zakaj kdove kaj bi se bilo zgodilo s tatico, če

bi obveljala pravica razjarjenega ljudstva. — Med popoldanskimi urami je med stojnicami stal tovorni avto in v njem šofer, ki je sladko zasnal. Misleč, da se vozi po prerijah divjega zapada, je nevede sprožil zavoro in avto je začel drčati navzdol pa v stojnico, jo podrli, in ko je avto blago lepo razmetal po blatu, je napol predramljeni šofer hitro zavil volan v stran in pri tem zavozil in razbil kar dva voza. Končno je le ukrotil svoje vozilo, ki je pretrpelo precej škode. S šoferjem so se seveda pomenili orožniki, da bodo tudi pri sodišču slišali to zgodbo iz sanj.

Nova slovenska mesnica v Kočevju. Dosedanja Loretitschevo mesnico je prevzel zaveden Slovenec g. Rudolf Pirc. Prav toplo ga priporočamo vsem kočevskim Slovincem in opozarjamo na njegov oglas v našem listu. Podpirajmo slovensko podjetnost!

„Gottscheer Zeitung“ je v svoji zadnji številki priobčila članek, ki v njem z neprikrito predrznostjo trdi, da so Jaklič, Miklič itd. čistokrvni Nemci, češ da so jim končnice -ič pritekneli hrvaški uradniki. V prihodnji številki bomo to neumnost — naj nam braveci oprostijo ta izraz — temeljito zavrnil.

V Belgradu je odprta razstava „Tri leta dr. Stojadinovičeve vlade“. Risbe, grafikoni in slike prikazujejo nazorno, kaj vse je storila dr. Stojadinovičeva vlada v teku treh let za državo in pokrajine. Razstava daje vpogled, v kakem obsegu se je Jugoslavija izmotala iz težkih kriz, ki so jih ji prizadejali prejšnji režimi, hkrati pa prikazuje smernice za nadaljnje delo državnega življenja.

General Sirovy, predsednik sedanje češko-slovaške vlade, je sklenil svoj govor po radiju s temi pomembnimi besedami: „Nam ostane življenjski prostor, ki nam daje možnost za nadaljnji kulturni in gospodarski razvoj. Bomo sicer v tesnejših mejah, toda sami med seboj!“

Slovaški narod je dobil svojo popolno avtonomijo v okviru češko-slovaške federativne republike. V Bratislavi so Slovaki že ustanovili svojo vlado. Mesta so v zastavah! Vse ljudstvo radostno pozdravlja samoupravno svobodo. Bog daj, da bi tudi naše centraliste srečala — pamet!

Flamci, ki se prištevajo k nemški narodnosti, so v hudem boju z Valonci, ki se nagibajo k Francozom. Doslej je bila Belgija centralistično urejena in so Valonci imeli prvo besedo v skupni vladi. Flamci so od nekdanj zahtevali avtonomijo. Zdaj so se pojavili v flamskih krajih veliki leprki, ki zahtevajo pripojitev k Nemčiji. Ali je za Češko-Slovaško sedaj na vrsti Belgija? Glejte, v federativni Švici si pa noben Nemec ne želi k Nemčiji.

Madžari v Jugoslaviji imajo 103 ljudske šole in 530 učiteljev, 5 višjih ljudskih šol in gimnazij, 73 madžarskih in 36 madžarsko-nemških cerkva z državno podporo, 190 knjižnic, 20 listov in kar 5 dnevnikov. Kako je pa poskrbljeno za Korošce, ki imajo en sam tednik? Sicer pa se ozirimo le po Kočevskem, kjer smo Slovenci kot državni narod v podrejeni vlogi nasproti drugorodnim sodeželanom. Kje je slovenska samozavest, kje naš narodni ponos? Kako naši bratje v osrčju Slovenije skrbijo za edini naš skromni „Kočevski Slovenec“?

Tatvina. Neznanci so gostilničarju Mirku Kajfežu ukradli iz zaprte miznice 7000 din. Baje so uzmovičem že na sledu in je denar vrnjen po pošti.

Osebna sprememba na pošti. S tukajšnjega poštnega urada je premeščena v Ljubljano ga. Hedviga Truger.

Umrla je v Livoldu ga. Marija Klun roj. Jaklič, gostilničarka, v 71. letu svoje starosti. N. v m. p.!

Hlod je padel na drvarja Maksa Staničar, ko je delal v kočevskih gozdovih. Hudo ponesrečenega je spravil v ljubljansko bolnico g. Verderber, načelnik prostovoljnih gasilcev v Kočevju.

Uredništvo in upravištvo „Kočevskega Slovenca“ je zdaj v hiši g. Andreja Strune, Rožna ulica št. 330, zadaj, za pošto.

Razglednik

Stalne cene morajo biti poslej v vseh trgovinah v Romuniji, vsako pogajanje za znižanje določene cene je prepovedano.

V Nemčiji je zdaj 41 milijonov protestantov in 26 milijonov katoličanov.

Judov je na vsem svetu 17 milijonov. V Evropi jih je okoli 10 milijonov, v Ameriki 5 milijonov, v Afriki 670.000, v Avstraliji 30.000, v Jugoslaviji pa 71.000, od teh v Zagrebu 40.000.

Kavo sežigajo v Braziliji v velikih pečeh v mestih San Octano, Aqua Branca in Osasco, da dobra letina kave ne povzroči znižanja cen. Dnevno zgori 60.000 vreč kave. Kaka brezsrčnost sirovega kapitalizma je to, ko je na milijone ljudi, ki si zaradi draginje ne morejo privoščiti skodelico kave.

Stroške za utrdbe, ki jih je Češko-Slovaška zgradila ob nemški meji v Sudetih po francoskem načinu in na pobudo Francije, cenijo na 16 milijard dinarjev. Kdo jih bo povrnil?

Od 28 držav, ki so se udeležile svetovne vojne, ima samo Italija še živega vladarja, kralja Viktorja Emanuela III. Vsi drugi so umrli ali so pa bili odstavljani.

Na otoku Imari v Marmornem morju je 700 jetnikov. Vsak si svojo hrano sam prideluje s kmetijstvom in ribolovom. Nadzoruje jih en sam orožnik in nekaj uradnikov. Poklicnih zločincev seveda ni med njimi.

Urednikova pošta. Gospodje dopisniki, zaloga dopisov je že skoraj pošla. Borovec Draga, Planina, Stara cerkev in drugi kočevski kraji, oglasite se zopet! — Ljubljana: Naprošeni dopis še nisem prejel. Zelo mi boste ustregli.

M. U. Dr. Hočevar Tone

okrajni sanitetni referent v Kočevju zopet redno ordinira v hiši g. Cetinskega.

Naznanilo

Čenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem z dnem 8. t. m. prevzel po g. Albertu Loretitschu v Kočevju mesnico, kjer bom spoštovanim odjemalcem uslužno postregel z mesom vsake vrste in z mesnimi izdelki najboljšee kakovosti.

Za obisk se najtopleje priporočam
Rudolf Pirc, mesarski mojster.

Perilo ni vedno krivo

če se prekmalu raztrga. Poizkusite ga oprati s

Perion pralnim praškom ali pa s **Hubertus** milom

in prepričali se boste, da bo ostalo delj časa celo. Ta dva odlična domača izdelka Vas bosta v vsakem oziru zadovoljila.

Ljudska posojilnica v Kočevju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje,
daje posojila proti zastavi ali poroštvo.

Za varnost jamči neomejeno poroštvo njenih članov in lastno premoženje.

Zveza lesnih domaćih obrti

r. z. z. o. z.

trgovski oddelek v Sodražici

Prodaja na debelo in na drobno vse vrste lesnih izdelkov za gospodarstvo in gospodinjstvo kot tudi razne igrače.

Cenik na razpolago.
Cene zmerne in solidne.